

เวสารัชชกรณธรรม 5 กับภาวะผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉิน* VESARATCHAKORNTHAM V WITH LEADERS IN EMERGENCY SITUATIONS

ศิริภัสสร ปิยนันทวารินทร์

Siripassorn Piyanantawarin

บริษัท ปิยะซันต์ อินเตอร์กรุป จำกัด

Piya Son Intergroup Co.,Ltd.

Corresponding Author E-mail: sairoong.bub@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเวสารัชชกรณธรรม 5 กับผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยบทความฉบับนี้จะกล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับเวสารัชชกรณธรรม 5 ภาวะผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้ได้ผู้นำที่สามารถแก้ไขปัญหาได้ในทุกสถานการณ์โดยการนำเวสารัชชกรณธรรม 5 มาประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและความมั่นใจ สามารถวิเคราะห์สถานการณ์อย่างรวดเร็ว มีการสื่อสารอย่างชัดเจน มีธรรมาภิบาล และเป็นแบบอย่างที่ดีในความรับผิดชอบ

คำสำคัญ: เวสารัชชกรณธรรม 5; ภาวะผู้นำ; สถานการณ์ฉุกเฉิน

Abstract

This article aims to present the Vesarakarantham V for leaders in emergency situations. In this article, we will discuss the concepts of Vesarakarantham V leadership in emergency situations. To get a leader who can solve problems in every situation by applying Vesarachikondham V to be strong confident able to analyze situations quickly. Have clear communication, good governance and be a good role model in responsibility.

Keywords: Vesaratchakorntham V; Leaders; Emergency Situations

*Received July 12, 2023; Revised July 22, 2023; Accepted July 25, 2023

บทนำ

สถานการณ์ฉุกเฉิน (Emergency situation) เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด มักเกิดขึ้นอย่างฉับพลันและต้องการ การแก้ไขหรือการปฏิบัติในทันที เพื่อป้องกัน ความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบร้ายแรงและความเสียหายให้กับชีวิต ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อมใน เวลาที่มีการกักตัวหรือควบคุมการเกิดเหตุให้เกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิด ตัวอย่างของ สถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น ภัยพิบัติธรรมชาติ พายุ แผ่นดินไหว น้ำท่วม ไฟป่า การแพร่ระบาดของโรคติดต่อ อาทิเช่น การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ผ่านมา ส่งผลให้ ภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคธุรกิจประสบปัญหาความเดือดร้อนก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ซึ่งมีผลกระทบต่อทุกภาคส่วน คนตกงาน ธุรกิจหยุดชะงัก การขนส่งมีปัญหา การศึกษาต้องหยุดเรียน รายได้ของครอบครัวลดลง สิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นใน สถานการณ์ฉุกเฉิน ดังนั้น ในสถานการณ์ฉุกเฉิน การตรวจสอบและการตัดสินใจที่ต้อง และรวดเร็วมีความสำคัญ เพื่อให้มีการตอบสนองที่เหมาะสมและลดความเสี่ยงให้มากที่สุด การเตรียมความพร้อมและการฝึกฝนสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นสิ่งสำคัญในการรับมือ กับสถานการณ์เหล่านี้ด้วย ควรรู้จักแผนการตอบสนองฉุกเฉินและการส่งเสริมความร่วมมือ กับหน่วยงานและคนในสังคมเมื่อเกิดภัยพิบัติหรือสถานการณ์อันเสี่ยง และปฏิบัติตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้สามารถประเมินสถานการณ์ และรับมือกับสถานการณ์ ฉุกเฉินได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัยที่สุด ในที่นี้องค์กรใด และหน่วยงานใด แม้กระทั่ง ผู้นำในครอบครัวต้อง

จากสถานการณ์ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น เราต้องการผู้นำที่มีความรับผิดชอบและ สามารถที่จะวางแผนสั่งการดูแล และควบคุมให้บุคลากรขององค์กรให้ปฏิบัติงานต่างๆ ให้ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้นำต้องหาวิธีที่ทำให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ตามเกิดคลายกังวล และชี้แนะหนทางการแก้ปัญหาเพื่อให้องค์กรไป ต่อได้ ความผูกพันกับงานแล้วทุ่มเทความสามารถ และพยายามที่จะทำให้งานสำเร็จด้วย ความเต็มใจ จากเหตุการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส 2019 (Covid-19) ทำให้ ทั่วโลกประสบปัญหา รวมทั้งประเทศไทยเราด้วย สร้างความเสียหายต่อชีวิตผู้คน และ ตามมาด้วยความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ณ ตอนนี้อย่างไรก็ตามเหตุการณ์จะทวี ความวิกฤติไปอีกนานแค่ไหน และมีผลกระทบเพียงไร จากสถานการณ์ดังกล่าวจึงทำให้ หลายๆ ผู้นำในหลายๆ หน่วยงานต้องแก้สถานการณ์ เพื่อให้องค์กร และบุคลากรดำเนิน ต่อไปได้

ในทางพระพุทธศาสนา มีพุทธพจน์บทหนึ่งได้กล่าวแสดงถึงความสำคัญของผู้นำไว้ ว่า “เมื่อฝูงโคจ่ายข้ามน้ำ ถ้าโคจ่าฝูงไปคด โคหมดทั้งฝูงนั้นก็ไปคดตามกัน เพราะมีผู้นำไป คด ฉะนั้น ในหมู่มนุษย์ฉะนั้น บุคคลผู้ใดได้รับสมมติให้เป็นใหญ่ หากบุคคลผู้นั้นประพฤติไม่

เป็นธรรม หมู่ประชาชนนอกนั้นก็จะมีประพจน์ชั่วเสียหาย แวันแคว้นทั้งหมดก็จะยากเข็ญ หากผู้ปกครองเป็นผู้ไร้ธรรม” (อง.ปญจก. 22/101/144) นั่นคือ เมื่อฝูงโคว่ายน้ำข้ามน้ำ ถ้าโคจำฝูงไปตรง โคหมดทั้งฝูงนั้นก็ไปตรงตามกัน เพราะมีผู้นำที่ไปตรง ฉะนั้น ในหมู่มนุษย์ก็ฉะนั้น บุคคลผู้ใดได้รับสมมติให้เป็นใหญ่ หากบุคคลผู้นั้นประพจน์ชอบธรรม หมู่ประชาชนนอกนั้นก็จะมีพลอยดำเนินตาม ทั้งวันแคว้นก็จะอยู่เป็นสุข หากผู้ปกครองตั้งอยู่ในธรรม พุทธพจน์นี้แสดงให้เห็นความสำคัญของผู้นำต่อความอยู่รอด สวัสดิภาพ และสันติสุขของสังคมและประเทศชาติทั้งหมด คำสอนในทางพระพุทธศาสนานั้นเป็นอภิลักขิต คือ ไม่ขึ้นอยู่กับการเวลา สามารถนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสมกับทุกยุคทุกสมัย โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับคุณสมบัติผู้นำ

จากพุทธพจน์ดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่า ผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉินนั้นมีความสำคัญอย่างมากในสถานการณ์ปัจจุบัน หรือสถานการณ์ฉุกเฉินที่เราไม่อาจคาดการณ์ได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด และหากเกิดขึ้นแล้วจะยุติลงเมื่อใด และเมื่อยุติแล้วเราจะดำเนินต่อไปอย่างไร ผู้นำจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในสถานการณ์ฉุกเฉิน คำถามของบทความนี้คือ เวสารัชชกรณธรรม 5 คืออะไร ผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นอย่างไร การนำหลักเวสารัชชกรณธรรม 5 มาใช้กับผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างไร โดยมีสาระสำคัญดังนี้ เนื้อหาของบทความประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 3 ส่วน คือ เวสารัชชกรณธรรม 5 คืออะไร ผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นอย่างไร การนำหลักเวสารัชชกรณธรรม 5 มาใช้กับผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างไร ดังความสังเขปต่อไปนี้

เวสารัชชกรณธรรม 5

เวสารัชชกรณธรรม หมายถึง ธรรมทำความกล้าหาญ ธรรมเป็นเหตุให้กล้าหาญ คุณธรรมที่ทำให้เกิดความกล้ากล้า มี 5 อย่าง อันประกอบด้วย 1) ศรัทธา เชื่อสิ่งที่ควรเชื่อ 2) ศีล มีความประพฤติดีงาม 3) พากุสัจจะ ได้สดับหรือศึกษามาก 4) วิริยารัมภะ เพียรทำกิจอยู่อย่างจริงจัง และ 5) ปัญญา รู้ออบและรู้ชัดเจนในสิ่งที่ควรรู้ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2546)

พระพุทธองค์ทรงตรัส เวสารัชชกรณธรรม 5 ไว้ดังนี้ “ดูกรภิกษุทั้งหลาย ธรรมเป็นเครื่องกระทำความเป็นผู้กล้ากล้าแห่งภิกษุผู้เสาะ 5 ประการนี้ 5 ประการเป็นไฉน คือ ภิกษุในธรรมวินัยนี้เป็นผู้มีศรัทธา 1 เป็นผู้มีศีล 1 เป็นพหูสูต 1 เป็นผู้ปรารภความเพียร 1 เป็นผู้มียปัญญา 1 ความครั่นคร้ามใด ย่อมมีแก่ผู้ไม่มีศรัทธา ความครั่นคร้ามนั้นย่อมไม่มีแก่ผู้มีศรัทธา ฉะนั้น ธรรมนี้จึงชื่อว่า เป็นเครื่องกระทำความเป็นผู้กล้ากล้าแห่งภิกษุผู้เสาะ ความครั่นคร้ามใด ย่อมมีแก่ผู้ทุกศีล ความครั่นคร้ามนั้นย่อมไม่มีแก่ผู้มีศีล ฉะนั้น ธรรมนี้จึงชื่อว่า เป็นเครื่องกระทำความเป็นผู้กล้ากล้าแห่งภิกษุผู้เสาะ ความครั่นคร้ามใด ย่อมมีแก่ผู้

ได้ศึกษาน้อย ความครั้นคร้ามนั้นย่อมไม่มีแก่ผู้เป็นพหูสูต ฉะนั้น ธรรมนี้จึงชื่อว่าเป็นเครื่องกระทำความเป็นผู้กลัวกล้าแห่งภิกษุผู้เสาะ ความครั้นคร้ามโดยย่อมมีแก่ผู้เกียจคร้าน ความครั้นคร้ามนั้นย่อมไม่มีแก่ผู้ปรารภความเพียร ฉะนั้น ธรรมนี้จึงชื่อว่าเป็นเครื่องกระทำความเป็นผู้กลัวกล้าแห่งภิกษุผู้เสาะ ความครั้นคร้ามโดยย่อมมีแก่ผู้มีปัญญา ความครั้นคร้ามนั้นย่อมไม่มีแก่ผู้มีปัญญา ฉะนั้น ธรรมนี้จึงชื่อว่าเป็นเครื่องกระทำความเป็นผู้กลัวกล้าแห่งภิกษุผู้เสาะ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ธรรมเป็นเครื่องกระทำความเป็นผู้กลัวกล้าแห่งภิกษุผู้เสาะ 5 ประการนี้แล” (อง.ปญจก. 22/101/144) ผู้เขียนได้รวบรวมคำอธิบายจำแนกออกเป็น 5 ประการดังนี้

1. ศรัทธา เชื่อสิ่งที่ควรเชื่อ ศรัทธาในทางพระพุทธศาสนา ไม่ใช่การเชื่ออย่างไม่มีเหตุผล แต่เป็นความเชื่อที่มีปัญญา มีเหตุผลมาประกอบการพิจารณาอยู่ด้วย เพราะหากมีแต่ศรัทธาอย่างเดียวก็อาจกลายเป็นความงมงายได้ ดังนั้นศรัทธาในทางพระพุทธศาสนาจึงเป็นปัจจัยต่อการพัฒนาปัญญาเพื่อการรู้ ศรัทธาตามหลักพระพุทธศาสนา ที่ประกอบด้วย เหตุผลและเป็นปัจจัยต่อการพัฒนาปัญญา อันประกอบด้วย กัมมสัทธา คือการเชื่อกรรม เชื่อกฎแห่งกรรม เชื่อว่ากรรมมีอยู่จริง คือ เชื่อว่าไม่ว่าจะเป็นเรื่องชั่วหรือดีเมื่อกระทำไปแล้วโดยมีเจตนา จงใจทำ การกระทำนั้นย่อมเป็นกรรม และกรรมนั้นย่อมเป็นเหตุปัจจัยก่อให้เกิดผลดีและผลร้ายสืบเนื่องต่อไป และเชื่อว่าผลที่ต้องการจะสำเร็จได้ด้วยการกระทำ มิใช่ด้วยอ้อนวอนขอ วิปากสัทธา คือ เชื่อวิบาก คือ เชื่อว่าผลของกรรมมีจริง เชื่อว่าผลของกรรมมีจริง เชื่อว่ากรรมที่ทำแล้วต้องมีผล และผลต้องมีเหตุ ผลดีเกิดจากกรรมดี ผลชั่วเกิดจากกรรมชั่ว กัมมัสสกตาสัทธา คือเชื่อว่าสัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นของตน เชื่อว่าแต่ละคนเป็นเจ้าของกรรม คือการกระทำ แต่ละคนจะต้องรับผิดชอบผลกรรมของตน และ ตถาคตโพธิสัทธา คือเชื่อในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า มั่นใจว่าทรงเป็นพระสัมมาสัมพุทธะ ตรัสธรรมและบัญญัติวินัยไว้ด้วยดี ทรงเป็นที่แสดงให้เห็นว่า เราทุกคนหากฝึกตนด้วยดี ก็บรรลุธรรม หลุดพ้นได้ ดังที่พระองค์ได้ทรงบำเพ็ญไว้เป็นแบบอย่าง

2. ศีล มีความประพฤติดีงาม ในคำสอนทางพระพุทธศาสนามีหลากหลายนัย มีคำแปลหลายความหมาย หมายถึง การรวบรวมกาย วาจา จากที่เคยเป็นไปกับด้วยอกุศล ก็เป็นไปกับด้วยกุศลมากยิ่งขึ้น เป็นความประพฤติเรียบร้อยดีงาม หมายถึง เป็นที่รองรับกุศลธรรมทั้งหลาย นอกจากนั้นยังมีความหมายหลายอย่าง คือ ปกติ เกษม สำรวม ซึ่งโดยมากเรามักเข้าใจว่า ศีล คือ การกระทำทางกาย วาจา เป็นการวิริยดิ้นรนที่จะไม่กระทำความบาปทางกาย วาจา เท่านั้น (มูลนิธิศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนา, 2555) เช่น จดเว้นจากการฆ่าสัตว์งดเว้นจากการลักทรัพย์ งดเว้นจากการประพฤติดีกในกาม งดเว้นจากการพูดเท็จ งดเว้นจากการดื่มสุราเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ซึ่งเป็นศีล 5 แต่ในความเป็นจริง ศีล มีหลากหลายนัย ขึ้นอยู่กับว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงศีล โดยนัยใด จึง

สำคัญอยู่ที่ผู้ศึกษาจะต้องมีความละเอียดรอบคอบในการศึกษา เพื่อความเข้าใจอย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริง

3. พาหุสัจจะ ได้สดับหรือศึกษามาก ในทางพระพุทธศาสนา มีความหมายว่า ความเป็นผู้ได้ สดับมาก การได้ศึกษาเล่าเรียนมาก การมีความรู้มีประสบการณ์มาก เรียกบุคคลผู้มีภาวะอย่างนั้นว่า พหุสุต คือผู้ได้ศึกษาเล่าเรียนมามาก ผู้มีความรู้มาก ผู้คงแก่เรียน นักปราชญ์

4. วิริยารัมภะ นี้แปลว่า ปราศจากความเพียร ความเพียรสม่ำเสมอ ความเพียรเสมอดันเสมอปลาย ความเพียรไม่ย่อท้อ ความเพียรเป็นไปติดต่อกัน อันนี้คือ วิริยารัมภะ พระพุทธเจ้าท่านตรัสสอนไว้ว่า ท่านทั้งหลายเห็นความเกียจคร้านเป็นภัยเห็นความเพียรเป็นธรรมที่เกษมหรือปลอดภัยจึงเป็นผู้มีความเพียรสม่ำเสมอเกิด ท่านจะเห็นว่าความเกียจคร้านเป็นภัยอย่างยิ่งทีเดียวเพราะว่าเป็นบ่อเกิดแห่งความหายนะหลายประการบรรดาสิ่งที่น่ากลัวและควรขับออกไปจากตัวของคนเราก็เห็นจะไม่มีอะไรมากเท่ากับความเกียจคร้านสำหรับผู้หวังความเจริญให้แก่ชีวิต ความเกียจคร้านควรจะเป็นสิ่งแรกที่จะต้องขับให้ออกไปโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้

5 ปัญญา ครอบและรู้ชัดเจนในสิ่งที่ควรรู้ รู้ทำความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยินได้ฟังมา หรือที่เล่าเรียนมาและรับการถ่ายทอดศิลปวิทยาการ ตลอดจนข้อมูลข่าวสารต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

การรับรู้ประสบการณ์และเรียนรู้สิ่งต่างๆ อย่างถูกต้องตามเป็นจริง ไม่บิดเบือนหรืออคติด้วยความรัก ความชัง และเพราะความกลัว การคิดพินิจพิจารณาวินิจฉัยอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการใช้ปัญญาที่บริสุทธิ์อิสระไม่ถูกกิเลส เช่น ความอยากได้ผลประโยชน์และความเกลียดชังเข้าครอบงำการรู้จักมอง รู้จักคิด มีหลักการคิด มีวิธีคิดที่จะเข้าถึงความจริง และได้คุณประโยชน์ มีโยนิโสมนสิการ อย่างที่เรียกว่ามองเป็น คิดเป็น เช่น รู้จักวิเคราะห์ แยกแยะ สืบสาวหาเหตุปัจจัยของสิ่งเกิดขึ้น ดำรงตั้งอยู่และแปรเปลี่ยนสภาวะไป การรู้จักจัดการ ดำเนินการ ทำกิจให้สำเร็จ ฉลาดในวิธีการที่จะนำไปสู่จุดหมายมีความสามารถในการแสวงหา เลือกคัดจัดสรรประมวลความรู้ คิดได้ชัดเจน และสามารถนำความรู้ที่มีอยู่มาเชื่อมโยงมสรสร้างเป็นเครือข่ายความรู้และสร้างเป็นความรู้ความคิดใหม่เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ มีความรู้แจ้งเข้าถึงความจริงของโลกและชีวิต รู้เท่าทันกับธรรมดา หรือกับธรรมชาติทั้งหลาย ที่ทำให้วางใจถูกต้องต่อทุกสิ่งทุกอย่าง สามารถแก้ปัญหาชีวิต ขจัดความทุกข์ในจิตใจของตนเองได้ หลุดพ้นจากความยึดติดในสิ่งทั้งหลาย จิตไม่ถูกบีบคั้นครอบงำกระหนาบทั้งด้วยความผันผวนปรวนแปรของสิ่งต่างๆ หลุดพ้นเป็นอิสระ อยู่เหนือกระแสโลก

สรุปได้ว่า เวสารัชชกรณธรรม หมายถึง ธรรมทำความกล้าหาญ ธรรมเป็นเหตุให้กล้าหาญ คุณธรรมที่ทำให้เกิดความกล้ากล้า มี 5 อย่าง อันประกอบด้วย 1) ศรัทธา เชื่อสิ่งที่ควรเชื่อและเชื่ออย่างมีเหตุมีผล 2) ศีล มีความประพฤติดีงามทั้ง กาย วาจา ใจ 3) พาหุสัจจะ ได้สดับหรือศึกษามาก สนใจศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา 4) วิริยารัมภะ เพียรทำกิจอยู่อย่างจริงจัง ความเพียรเสมอดั้นเสมอปลาย ความเพียรไม่ย่อท้อ ความเพียรเป็นไปติดต่อ และ 5) ปัญญา รู้ออบและรู้ชัดเจนในสิ่งที่ควรรู้ สามารถนำความรู้ที่มีอยู่มาเชื่อมโยงสร้างเป็นเครือข่ายความรู้และสร้างเป็นความรู้ความคิดใหม่เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ มีความรู้แจ้งเข้าถึงความจริงของโลกและชีวิต รู้เท่าทันกับธรรมดา

ภาวะผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉิน

ผู้นำเกิดจากสถานการณ์บางอย่างผลักดันให้บุคคลต้องแสดงบทบาทผู้นำ หรือต้องพัฒนาลักษณะผู้นำขึ้นมา ความสัมพันธ์ของผู้นำและกลุ่ม ผู้นำต้องครองใจพวงชนผู้แวดล้อมผู้นำ (Leader) เป็นเรื่องที่มีการพูดถึงเป็นอย่างมากในการบริหารงานทั้งจากองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน หรือแม้กระทั่งชุมชนต่างๆ เนื่องจากผู้นำจะเป็นตัวกำกับโดยเฉพาะในสถานการณ์ฉุกเฉิน องค์กรต้องเดินไปในทิศทางใดขึ้นอยู่กับผู้นำเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้เขียนจึงได้รวบรวม แนวคิดจากนักวิชาการหลายท่านเกี่ยวกับความหมายของภาวะผู้นำ ความสำคัญของภาวะผู้นำ ประเภทของผู้นำ หน้าที่ของผู้นำ และผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉิน พอสังเขปดังนี้

1. ความหมายของภาวะผู้นำ (Leader)

คำว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถในการใช้อิทธิพลให้คนอื่นทำงานในระดับต่าง ๆ ที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (McFarland, 1979) ผู้นำยังต้องเป็นผู้ที่สามารถในการชักจูงให้คนอื่นทำงานให้สำเร็จตามต้องการ (House, 1978) รวมถึงผู้นำยังเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลสูงสุดในกลุ่ม และเป็นผู้ที่ต้องปฏิบัติภาระหน้าที่ของตำแหน่งผู้นำที่ได้รับมอบหมายบุคคลอื่นในกลุ่มที่เหลือก็คือผู้ตาม แม้จะเป็นหัวหน้ากลุ่มย่อย หรือผู้ช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ก็ตาม (Yukl, 1989) ผู้นำเป็นบุคคลที่มาจาก การเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง หรือได้รับการยกย่องขึ้นมาของกลุ่ม เพื่อให้ทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะและช่วยเหลือให้กลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้นำต้องเป็นบุคคลผู้ซึ่งสามารถนำกลุ่มไปในทางที่ต้องการ เป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการแสดงบทบาทหรือพฤติกรรมความเป็นผู้นำ (กวี วงศ์พุ่ม, 2539) ผู้นำเป็นผู้มีอิทธิพล มีศิลปะ มีอิทธิพลต่อกลุ่มชน เพื่อให้พวกเขามีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามต้องการ (บุญทัน ดอกไธสง, 2535)

2. ความสำคัญของภาวะผู้นำ

แนวคิดที่สำคัญและได้รับการศึกษาอย่างแพร่หลายในสาขาวิชาการและการบริหารจัดการ แนวคิดนี้ให้ความสำคัญกับบทบาทและคุณลักษณะของผู้นำที่มีผลต่อการสร้างและนำองค์กรหรือทีมทำงานไปสู่ความสำเร็จ นี่คือนิยามแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับภาวะผู้นำ (คุณวุฒิ คนฉลาด, 2550) ประกอบด้วย

1) การอำนวยความสะดวกและสร้างสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยโอกาส ผู้นำที่ดีมักจะสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนและกระตุ้นการเติบโตและพัฒนาของผู้คนในองค์กร โดยให้โอกาสในการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ และการเสนอความคิดใหม่ๆ นอกจากนี้ยังสร้างการทำงานที่คล่องตัวและมีความเป็นระเบียบเพื่อให้ผู้คนมีสถานะที่ดีในการทำงาน

2) การกำหนดแนวคิดและวิสัยทัศน์ ผู้นำที่มีภาวะนี้จะมีความชัดเจนในแนวคิดและวิสัยทัศน์ขององค์กร พวกเขาสามารถสร้างและส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นค่านิยมและเป้าหมายที่ชัดเจน และนำผู้คนไปสู่ทิศทางเดียวกัน

3) การสร้างสัมพันธ์ภาพและความไว้วางใจ ผู้นำที่ดีสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความไว้วางใจกับผู้คนในองค์กร พวกเขาฟังและเข้าใจความคิดเห็นและความเชื่อของผู้คน และสร้างการสื่อสารที่มีความโปร่งใสและเปิดกว้าง

4) การสร้างและส่งเสริมทีมที่มีความสามารถ ผู้นำที่ดีเข้าใจว่าทีมที่มีความสามารถและทักษะที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญในการบรรลุผลสำเร็จ พวกเขาสร้างทีมที่มีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นกันเอง และส่งเสริมการทำงานร่วมกันเพื่อให้ทีมมีผลลัพธ์ที่ดี

5) ความรับผิดชอบและการเป็นแบบอย่าง ผู้นำที่ดีควรมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานและผลสำเร็จของทีมหรือองค์กร พวกเขาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้คนด้วยการแสดงคุณธรรมและความเป็นธรรมมาภิบาล

6) การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ผู้นำที่มีภาวะนี้มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พวกเขาเข้าใจว่าการเรียนรู้ไม่มีที่สิ้นสุดและควรพัฒนาทักษะและความรู้ของตนเองอยู่เสมอ

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเป็นแนวคิดที่ไม่สิ้นสุดในการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง ผู้นำที่ดีเข้าใจความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเติบโตของผู้คนและองค์กร พวกเขาเป็นแรงบันดาลใจและสร้างผลกระทบที่ดีให้กับผู้คนในองค์กรผ่านภาวะผู้นำที่เต็มไปด้วยคุณลักษณะและความสามารถที่เหมาะสม

3. ประเภทของผู้นำ ประกอบด้วย

1) ผู้นำแบบเผด็จการ เป็นผู้นำที่มีความเด็ดขาดในตัวเองถือเรื่องระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ข้อบังคับเป็นหลัก ในการดำเนินการตัดสินใจต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับผู้นำแต่เพียงผู้

เดียวเท่านั้น ในแง่การบริหารงานทางด้านวิชาการด้านธุรกิจจะเปรียบเสมือนกิจการที่เป็นเจ้าของบุคคลเดียว ที่มีการดำเนินการและตัดสินใจเฉพาะผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการเท่านั้น

2) ผู้นำแบบประชาธิปไตย ถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในโลกปัจจุบัน ให้สิทธิในการออกความคิดเห็น สิทธิในการเรียกร้อง รวมไปถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่นด้วยการเป็นประชาธิปไตยจึงเป็นลักษณะหนึ่ง ที่สังคมค่อนข้างจะยอมรับกันมากกว่าผู้นำประเภทอื่น ๆ

3) ผู้นำแบบตามสบาย เป็นผู้นำที่ไปเรื่อย ๆ มีความอ่อนไหวไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นผู้นำที่เป็นที่รักของผู้ร่วมงานอย่างมาก ผู้นำประเภทนี้จึงมีมากมายตามแต่ละกิจกรรมต่างๆ บางครั้งอาจมองว่าเป็นบุคคลที่ไม่มีจุดยืนเป็นของตัวเอง หรือมองโลกในแง่ดี ซึ่งผู้ใต้บังคับบัญชาที่ขึ้นอาจจะไม่ชอบลักษณะผู้นำ ประเภทนี้ ในทางปฏิบัติบางแห่งในตัวผู้นำอาจจะมีรูปแบบของการเป็นผู้นำทั้ง 2 ประเภทในคนเดียว อาจจะมีลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นออกมาแต่ละประเภท ซึ่งสามารถควบคุมการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ลักษณะการใช้อำนาจของผู้นำแตกต่างกันออกไป เพราะในตัวผู้นำแต่ละคนมีอำนาจมีอิทธิพล สามารถดำเนินการหรือสั่งการได้ตามความเหมาะสม

4. หน้าที่ของผู้นำแบ่งออกได้ดังนี้

1) ควบคุม คนส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้ใครมาควบคุม แต่ในทางปฏิบัติงานแล้ว การควบคุมอยู่ห่าง ๆ จะได้ผลดีตามมาในลักษณะของการติดตามผลงานอาจจะใช้การควบคุมด้วยระบบเอกสาร ระบบของงานที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกันหรือเป็นการควบคุมในระบบด้วยตัวของมัน เองอย่างอัตโนมัติ

2) ตรวจสอบ เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้นำหรือผู้บริหารที่จะต้องติดตามความเคลื่อนไหวหรือ ผลการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถแก้ไขในเหตุการณ์นั้น ๆ ได้ทันการ

3) ประสานงาน การประสานงานของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งการประสานงานในเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงานถือว่าเป็นความจำเป็นและ สำคัญอย่างมากในการปฏิบัติงาน

4) วินิจฉัยสั่งการ การสั่งการของผู้นำถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างหนึ่ง เพราะผู้นำที่ดีจะรู้จักการให้คนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด การวินิจฉัยสั่งการที่ดีนั้นจะต้องมีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที

5) โน้มน้าวให้ทำงาน ผู้นำมีหน้าที่หลักอย่างหนึ่งคือการชักชวนให้สมาชิกมีความสนใจในการปฏิบัติ งานหน้าที่การงานด้วยความตั้งใจ มีความซื่อสัตย์สุจริต และเต็มใจที่จะทำงานนั้น ๆ ให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากที่สุด

6) ประเมินผลงาน การพิจารณาความดีความชอบตลอดระยะเวลาการทำงานของบุคลากรถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่ง เป็นการเพิ่มขวัญและกำลังใจในการทำงาน การ

ประเมินผลการปฏิบัติงานที่ดีควรกระทำเป็นระยะๆ และสามารถแจ้งผลให้ผู้ที่ถูกประเมินได้ทราบเพื่อจะได้แก้ไขในโอกาสต่อไป หากสามารถประเมินผลงานได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมแล้ว ปัญหาด้านการบริหารงานบุคคลย่อมลดน้อยลงไปด้วยเช่นกัน

5. ผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉิน

สถานการณ์ฉุกเฉินเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดและมักเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่มีความเร่งด่วนและความท้าทายสูง อุบัติเหตุร้ายแรง หรือสถานการณ์ฉุกเฉินทางสาธารณสุข เป็นต้น ซึ่งมีผลกับการบริหารจัดการ และผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉินจำเป็นต้องมีความรวดเร็วและมีการตอบสนองทันที ในสถานการณ์ฉุกเฉิน (ม.4 พ.ร.ก. ฉุกเฉิน) ภาวะผู้นำมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาและนำองค์กรหรือทีมผ่านสถานการณ์ที่ยากลำบากไปสู่ความสำเร็จ ภาวะผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉินควรมีลักษณะและทักษะดังนี้

1) ตัดสินใจรวดเร็ว ผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉินควรสามารถทำการตัดสินใจอย่างรวดเร็วและมีความชัดเจน เนื่องจากสถานการณ์ฉุกเฉินต้องการการแก้ไขทันทีเพื่อลดผลกระทบและช่วยให้สถานการณ์กลับสู่สภาวะปกติให้ได้โดยเร็ว

2) วางแผนและการดำเนินการ ผู้นำควรมีความสามารถในการวางแผนและดำเนินการในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและเปลี่ยนแปลงได้ง่าย เพื่อให้การจัดการสถานการณ์เกิดผลดีและเป็นไปตามที่คาดหวัง

3) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้ข้อมูลถูกต้องและสม่ำเสมอ ผู้นำควรสามารถสื่อสารอย่างชัดเจนและเป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อให้ทุกคนเข้าใจและปฏิบัติตามคำสั่งหรือแนวทางที่เกี่ยวข้อง

4) เป็นแบบอย่างที่ดี ผู้นำควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้คนในสถานการณ์ฉุกเฉิน พวกเขาควรแสดงคุณธรรมและความเป็นธรรมาภิบาล เพื่อสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นให้กับทีมและผู้คนที่เกี่ยวข้อง

5) สร้างทีมสนับสนุน ผู้นำควรสร้างทีมที่มีความสามารถและทักษะที่เหมาะสมในการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน พวกเขาควรสนับสนุนและสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันและการสนับสนุนทีมให้สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในสถานการณ์ฉุกเฉิน

6) รับผิดชอบอย่างเข้มแข็ง ผู้นำควรมีความรับผิดชอบต่อการดำเนินงานในสถานการณ์ฉุกเฉินและแสดงความเข้มแข็งในการแก้ไขปัญหาและความท้าทาย พวกเขาต้องสามารถรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมืออาชีพ

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉินควรมีความรวดเร็วในการตัดสินใจ การวางแผนและการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การเป็น

แบบอย่างที่ดีและการสร้างทีมที่มีความสามารถ ความรับผิดชอบและความเข้มแข็งเพื่อสนับสนุนการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างมีประสิทธิภาพ

เวสารัชชกรณธรรม 5 กับภาวะผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉิน

1. **ผู้นำเข้มแข็ง** ในสถานการณ์ฉุกเฉินผู้นำต้องสร้างความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นในองค์กรว่าเราจะผ่านช่วงวิกฤตหรือสถานการณ์ฉุกเฉินไปได้ด้วยดี พลังแห่งศรัทธาและความเชื่อมั่นเกิดจากผู้นำองค์กรแสดงให้เห็นถึงความใส่ใจ ไม่ทอดทิ้งบุคลากร ร่วมทุกข์ร่วมสุขไม่ว่าจะเป็นในช่วงสถานการณ์ปกติ หรือสถานการณ์ฉุกเฉิน คอยให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด หมั่นนัดหมายประชุมคอยถามไถ่ทั้งเรื่องงาน และเรื่องสวัสดิภาพของบุคลากร อาทิเช่น ในสถานการณ์ Covid-19 ใส่ใจถามไถ่เรื่องสุขภาพ จัดหาอุปกรณ์ เตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นให้ทันท่วงที

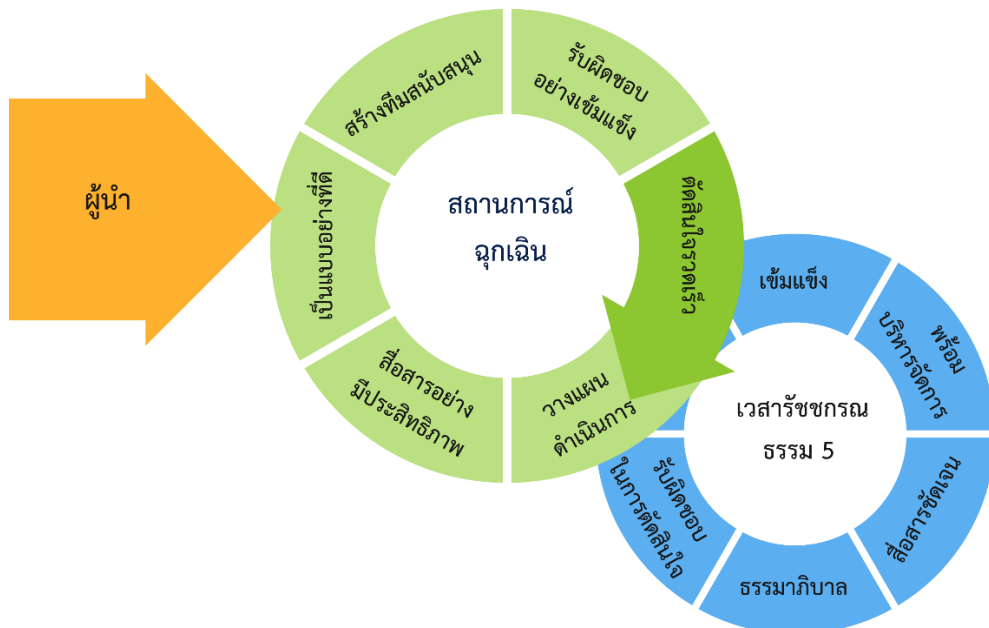
2. **ผู้นำที่พร้อมบริหารจัดการ** ในสถานการณ์ฉุกเฉิน ผู้นำต้องดูแลรับผิดชอบภาวะเปราะบางอย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะเป็นภาวะเปราะบางภายในองค์กรก็ตาม รวมถึงภาวะเปราะบางต่างๆ หากมีการประกาศ พ.ร.ก. ฉุกเฉิน คอยฟังข่าวสารต่างๆ เพื่อแจ้งเตือนบุคลากรได้อย่างชัดเจน ไม่นิ่งดูตาย อาทิเช่นในช่วงสถานการณ์ Covid-19 กรณีที่บุคลากรมีผู้ติดเชื้อหรือไม่ก็ตาม ต้องคอยใส่ใจดูแลบุคลากรของตนเองในเรื่อง เวลาการทำงาน การดูแลตนเองของบุคลากรในองค์กร ในการรับผิดชอบต่อสังคมที่มีการประกาศสถานการณ์โรคระบาด เพื่อไม่ให้เกิดการติดเชื้อ หรือแพร่กระจายเชื้อโรคสู่องค์กรและสังคม

3. **สื่อสารชัดเจน** เพื่อให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจสถานการณ์ปัจจุบันและคำสั่งของผู้นำ ผู้นำควรเป็นผู้ที่มีทักษะในการสื่อสารอย่างชัดเจนและเป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อให้ข้อมูลถูกต้อง และทันเวลา ในสถานการณ์ฉุกเฉินต้องอาศัยผู้นำที่มีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา และให้คำปรึกษาได้อย่างทันท่วงที โดยไม่ลังเลใจ แก้ไขตรงจุด ไม่พุดทวน ให้ความสำคัญกับความรวดเร็วไม่ใช่ความสมบูรณ์แบบ

4. **ธรรมาภิบาล** ผู้นำควรแสดงความเป็นแบบอย่างที่ดี ต้องมีธรรมาภิบาลในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ ในคำแนะนำ และคำสั่ง การเป็นแบบอย่างที่ดีส่งผลให้ผู้คนในองค์กรรู้สึกมั่นใจ และมีแรงบันดาลใจในการดำเนินงานในสถานการณ์ที่ยากลำบากในสถานการณ์ฉุกเฉินผู้นำต้องอดทนเนื่องจากองค์กรจะต้องประสบทั้งปัญหาภายในและภายนอกองค์กร การติดต่อสื่อสาร การแก้ไขปัญหาจะยากขึ้น ผู้นำองค์กรควรมุ่งมั่นไปที่สิ่งสำคัญที่สุด โดยการกำหนดลำดับความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ อย่างชัดเจน นอกจากนี้จากการศึกษาขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในการรับมือกับโรคระบาดในช่วงเวลาที่ผ่านมานี้ ผู้นำองค์กรต้องมีการรับมือโดยการการตั้งศูนย์สั่งการพิเศษ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการทำงานเพื่อให้ง่ายและสะดวกรวดเร็วขึ้น

5. รับผิดชอบในการตัดสินใจ ผู้นำควรมีความรับผิดชอบในการตัดสินใจในสถานการณ์ฉุกเฉิน ผู้นำควรมีความเชื่อมั่นในตัวเองและความสามารถในการตัดสินใจที่ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพในเวลาจำกัด ในสถานการณ์ฉุกเฉินผู้นำองค์กรควรมองหากลยุทธ์ระยะสั้น และเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส ต้องเร่งศึกษาสภาพและทิศทางของเศรษฐกิจ ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานเพื่อให้เกิดทักษะอย่างรวดเร็ว และต้องมองการเปลี่ยนแปลงให้เป็นเรื่องเปลี่ยนไปอย่างสอดคล้องตามนโยบายขององค์กรนั้น เร่งพัฒนาบุคลากรเพื่อให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและทันทั่วทั้ง ทั้งด้านความรู้ ทักษะทางเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อไม่ให้งานต้องหยุดชะงักและองค์กรสามารถดำเนินตามนโยบายต่อไปได้อย่างเต็มที่แม้เกิดสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ก็ตาม

สรุปได้ว่า ผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉินตามหลักเวชราชเวชธรรม 5 นั้นต้องประกอบไปด้วย 1) ความเข้มแข็งและความมั่นใจในตัวเองและความสามารถในการเป็นผู้นำ ผู้นำควรแสดงความเป็นตัวผู้นำที่แข็งแกร่งและรู้สึกเชื่อมั่นในการดำเนินงานที่เหมาะสมในสถานการณ์ฉุกเฉิน การวิเคราะห์และการบริหารจัดการสถานการณ์ 2) ผู้นำควรมีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์อย่างรวดเร็วและตระหนักถึงปัญหาและความเสี่ยงที่เกิดขึ้น 3) ผู้นำควรเป็นผู้ที่มีทักษะในการสื่อสารอย่างชัดเจนและเป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อให้ข้อมูลถูกต้องและทันเวลา 4) ธรรมชาติบาล ผู้นำควรแสดงความเป็นแบบอย่างที่ดีและธรรมชาติบาลในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในคำแนะนำและคำสั่งของพวกเขา การเป็นแบบอย่างที่ดีส่งผลให้ผู้คนในองค์กรรู้สึกมั่นใจ และมีแรงบันดาลใจในการดำเนินงานในสถานการณ์ที่ยากลำบาก 5) ผู้นำต้องมีความรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในการตัดสินใจ ผู้นำควรมีความรับผิดชอบในการตัดสินใจในสถานการณ์ฉุกเฉิน ควรมีความเชื่อมั่นในตัวเองและความสามารถในการตัดสินใจที่ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพในเวลาจำกัด ทำให้คนในองค์กรทำงานร่วมกันและสนับสนุนทีม

ภาพที่ 1 เวสารัชชกรณธรรม 5 กับภาวะผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉิน

บทสรุป

จากสาระสำคัญที่นำเสนอมาทั้งหมด ผู้เขียนขอสรุปภาพรวมของประเด็นผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉินนั้นมีความสำคัญอย่างมากในสถานการณ์ปัจจุบัน หรือสถานการณ์ฉุกเฉินที่เราไม่อาจคาดการณ์ได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด และหากเกิดขึ้นแล้วจะยุติลงเมื่อใด และเมื่อยุติแล้วเราจะดำเนินต่อไปอย่างไร ผู้นำจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในสถานการณ์ฉุกเฉิน คำถามของบทความนี้คือ เวสารัชชกรณธรรม 5 คืออะไร ผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นอย่างไร การนำหลักเวสารัชชกรณธรรม 5 มาใช้กับผู้นำในสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างไร ซึ่งสามารถสรุปในแต่ละประเด็นดังนี้

ในสถานการณ์ฉุกเฉิน ภาวะผู้นำเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะตัดสินใจและการแก้ปัญหาที่ถูกต้องและรวดเร็วเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยให้ผู้คนและองค์กรก้าวไปข้างหน้าในสถานการณ์ฉุกเฉิน นี่คือนบางภาวะที่ผู้นำควรมีในสถานการณ์เช่นนี้

ความเป็นผู้นำ ผู้นำควรมีความเข้มแข็งและความมั่นใจในตัวเองและความสามารถในการเป็นผู้นำ ผู้นำควรแสดงความเป็นตัวผู้นำที่แข็งแกร่งและรู้สึกเชื่อมั่นในการดำเนินงานที่เหมาะสมในสถานการณ์ฉุกเฉิน

การวิเคราะห์และการบริหารจัดการสถานการณ์ ผู้นำควรมีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์อย่างรวดเร็วและตระหนักถึงปัญหาและความเสี่ยงที่เกิดขึ้น พวกเขา

ควรมีทักษะในการจัดการกับสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและพาองค์กรผ่านสถานการณ์นั้นไปในทิศทางที่เหมาะสม

การสื่อสาร เป็นสิ่งสำคัญในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจสถานการณ์ปัจจุบันและคำสั่งของผู้นำ ผู้นำควรเป็นผู้ที่มีทักษะในการสื่อสารอย่างชัดเจนและเป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อให้ข้อมูลถูกต้องและทันเวลา

ความเป็นธรรมาภิบาล ผู้นำควรแสดงความเป็นแบบอย่างที่ดีและธรรมาภิบาลในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในคำแนะนำและคำสั่งของพวกเขา การเป็นแบบอย่างที่ดีส่งผลให้ผู้คนในองค์กรรู้สึกมั่นใจและมีแรงบันดาลใจในการทำงานในสถานการณ์ที่ยากลำบาก

ความรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในการตัดสินใจ ผู้นำควรมีความรับผิดชอบในการตัดสินใจในสถานการณ์ฉุกเฉิน พวกเขาควรมีความเชื่อมั่นในตัวเองและความสามารถในการตัดสินใจที่ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพในเวลาจำกัด ทำให้คนในองค์กรทำงานร่วมกันและสนับสนุนทีม ผู้นำควรสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันและการสนับสนุนทีมในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้ทุกคนในทีมรู้สึกว่าพวกเขาได้รับการสนับสนุนและมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขสถานการณ์

เมื่อผู้นำมีคุณสมบัติเหล่านี้และปฏิบัติตามหลักการนี้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจให้กับทีมและผู้คนที่เกี่ยวข้อง และเป็นก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหาและเตรียมความพร้อมในสถานการณ์ที่ฉุกเฉินได้อย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- กวี วงศ์พุ่ม. (2539). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพบัญชี.
- คุณวุฒิ คนฉลาด. (2550). *ภาวะผู้นำ*. ชลบุรี: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญทัน ดอกไธสง. (2535). *การจัดการองค์การ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2546). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา. (2555). *ศีล*. สืบค้น 1 พฤษภาคม 2566, จาก <https://www.dhammadhome.com/webboard/topic21683.html>.
- House, E.R. (1978). *The Logic of Evaluation Argument*. Los Angeles: UCLA Center for study of evaluation.

McFarland. (1979). *Management: Foundation & Practices* (5th ed). New York: Macmillan Publishing Inc.

Yukl, G. A. (1989). *Leadership in organizations*. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice-Hall.